

Mezey László Miklós

„Az egyesület mozgásban van”

Interjú Fehér Miklóssal, az MKE főtitkárával

– *Kedves Miklós, beszélgetésünket talán kezdjük a közelebbi múlt fölidezésével. Nekem úgy tűnik föl, hogy az elmúlt évek igen fontosak, szinte fordulat jelentőségűek voltak az MKE életében. Az egyesület 2010-ben ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját. Ebből az alkalomból igen színvonalas konferenciát rendeztetek, amelynek egyik előadója magad voltál, és amely előadásod olvasható is a 3K 2011. évi januári számában*. Ehhez az évfordulóhoz kapcsolódóan Bényei Miklós szerkesztésében megjelent egy nagyszabású kötet**, amely méltó módon dokumentálta az MKE háromnegyed évszázados történetét, és mai életéről is képet adott. 2011-ben – sokak szerint korfordító jelentőségű – vándorgyűlés zajlott le Pécsen, amely talán hosszú időre érvényes perspektívát rajzolt föl nemcsak az MKE, de az egész hazai könyvtárszakma elé. Végül, de nem utolsósorban tavaly új vezetőséget is választott az egyesület, és Téged választottak a főtitkári tisztre. Te is úgy látod, hogy az elmúlt másfél-két esztendő valamiképp korfordító az MKE történetében?*

– Lehetséges. Látod, ezen én még nem gondolkodtam. De talán nem is lehetséges ezt az ívet látnia annak, aki belülről szemléli az eseményeket. Úgyhogy, ha én ezt nem látom, talán nem baj. Más érzékekkel azonban én is „veszem” a jelzéseket. Azt érzem, hogy új jelenségek vannak. Új jelenség talán az, hogy kérdéseket teszünk fel, és kiderül, a kérdésekre a válaszokat magunknak kell megadni. Nincs külső ideológia, nincs biztos, olyan álláspont, ami mögé el lehetne bújni. Sokkal inkább a tények vannak. Persze a tények érdekes életet élnek, lehet róluk megfigyelni, lehet negligálni őket, sőt be lehet őket állítani éppen ellenkező értelműre is. Ebben zseniálisak vagyunk. De nemcsak mi. Eszembe jut Johann Sebastian Bach, a zeneszerző, akit ma mindenki ismer a világon, és akinek műveiről – elhunytát követően – mégis évtizedekig teljességgel elfelejtkezett az utókor, elfelejtkezett Európa. Szerencsére aztán bekövetkezett a reneszánsza is.

Visszatérve a válaszadásra: A cselekvés, a tett, valójában egy választás. Mindig, minden *választásban* jelenik meg. Ha elolvasol egy könyvet, akkor nem is csak ol-

* Fehér Miklós: Időcserepek. Szubjektív válogatás az MKE hetvenöt éves történetéből. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2011. 1. sz. 6–11. p.

** A Magyar Könyvtárosok Egyesületének története, 1935–2009. Szerk. Bényei Miklós. Bp., MKE, 2011. 758 p.

vastál, hanem valójában választottál. Mert nem azt a másik akárhány lehetséges könyvet olvastad el, hanem éppen azt az egyet. Előbb-utóbb ki fog derülni, hogy sokkal kevésbé az a fontos, hogy mit olvastál, hanem az a fontos, hogy mit választottál és mit nem.

Mert az élet olyan, mint a sakk. Az első lépéseket követően továbbra is még szinte végtelen variációd marad, mégis az első lépésed már determinál. Ez annyira igaz, hogy egy kiváló sakkozó (ő lehet az életben az Isten?) az első néhány lépésedet követően már megmondja, hányadik lépésben, hogyan és miképpen kapod a mattot. Pedig a lehetséges variációk száma valójában semmit sem csökkent.

Nagyon fontos tehát, hogy mit választasz. A választás mögött szerencsés, ha bölcsesség húzódik meg. Ha sakkot játszol, jó, ha tudsz kicsit sakkozni, de már az is jó, ha van példaképed, s annak útmutatásait megfogadva lépegetsz. Nem szégyen a példakép. A kisgyermek gyakran mondja az anyjának vagy apjának, hogy ha nagy leszek, te leszel a feleségem, illetve férjem. Mert ezzel fejezi ki, számára a szülő példakép. És ez jó. Aztán felnövünk, és elveszítjük példaképeinket. Miért? (Mert már „tudunk” sakkozni?) A közösség bölcsessége mindig több az egyénétől.

A nagy és örök kérdés itt is, most is, az MKE életében is az: a közösség képes-e arra, van-e lehetősége arra, hogy a felszínen, a napi operatív munkában is megjelenítse bölcsességét.

És ez a kérdés, ahogy említettem, nem a mai nap kérdése. Éppen úgy az volt a tegnapi napon is és az lesz a holnapi napon is. És a válasznak is minden nap újra és újra meg kell születnie. Azt gondolom, az MKE egy olyan közösség és szervezet, amely erre a kihívásra egész története óta mindig igennel tudott felelni. Erejét, életképességét mindig is az adta, hogy a közösség bölcsességét a felszínre tudta segíteni, vezetőiben és tetteiben is meg tudta jeleníteni. Olyan embereket küldött pozíciókba, akik adott helyen és időben olyan döntéseket, választásokat tudtak meghozni, amelyek az MKE életét tovább lendítették. Kétségkívül vannak MKE-s korszakok, fénylőbbek és még fénylőbbek. Billédi Ferencné, Ibolya, Horváth Tibor, akikre sok szeretettel emlékszem, és a példaképeim: Vajda Erik, Papp István. Utódok vagyunk, erről nem szabad elfelejtkeznünk soha. Ha tehát a mai „Bakos-korra” azt mondjuk, hogy korfordító jelentőségű, ez semmiképpen nem jelenti, hogy a korábbi korok is ne lettek volna azok. De azt jelenti, hogy a mai vezetés, az MKE mai tettei is képesek a „választásban rejelő” kihívásra érdemi, jövőt építő tettekkel felelni. A feltett kérdés – ugye jól érzem? – azt sugallja, hogy talán érezhető, hogy cselekvéseinkből, az MKE tevékenységéből átsüt ez a felelősség, a fórumteremtés felelőssége. E szerint járunk el, amikor az alábbi legfontosabbakat tesszük:

- alkotó könyvtáros sorozat folytatása,
- megújított Az év fiatal könyvtárosa program,
- ösztöndíjak, kitüntetések, elismerések határon innen és túl,
- MKE akadémia,
- szakterületi tevékenységek, összefogás, nemzetközi kapcsolatok,
- könyvfesztivál,
- vándorgyűlés,
- országos könyvtári konferencia,
- stratégia,
- operatív munka jogszabályok készítése során,
- munkabizottsági tevékenységek.

– *Azt is tapasztalhattuk, hogy az MKE nyitottnak mutatkozik, egyenesen készséges a más, hasonló egyesületekkel való együttműködésre, gondolok itt elsősorban arra a stratégiai szövetségre, amelyet 2011 nyarán kötöttetek az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel. Mondanál valamit a szövetségkötés indokairól, az együttműködés gyakorlati formáiról és jövőjéről?*

– Magyarország ezeréves állam, Magyarország ezer arcú állam. Változatos. Irodalmi lapokból több száz féle van. Egytől egyig fontosak, legalábbis vannak, akik számára fontosak. Amilyen az ország, olyanok vagyunk mi is, és ez így jó. Az IKSZ létrejött – tény – a már évtizedek óta működő MKE működésére, szerepére befolyással bír. Mint ahogy befolyással bennünket az Egyházi Könyvtárak Egyesülete, a Magyar Orvosi Könyvtárak Szövetsége, a Könyvtárostánárok Egyesülete és az egyéb könyvtáros szervezetek is. Valamennyi szervezet rendezett profillal, márkáns megjelenéssel, tudatos cselekvési politikával bír. Mint a hajók a tengeren, éppen úgy vagyunk. Ugyanazon térben hajózunk, ugyanazon a felületen, miközben mégis egészen más egy jacht, egy tanker és egy luxus utasszállító. A navigációban, az egyes konkrét célfeladatok megoldásában azonban logikus, hogy össze kell fogjunk. (A hajók is ezt teszik.) Mindenkinek profilja és szerepe szerint kell megkapnia a lehetőséget, hogy adott esetben élre, vagy háttérbe kerüljön. Azt érezzük, hogy közösen más minőségű képviselőre vagyunk képesek, miközben természetesen önmagunkban és önmagunkkal egységben vagyunk. A könyvtáros szakmai szervezetek saját szerepeik mentén erősek. Amennyire színes és gazdag a hazai könyvtárügy, amennyire sokszínűek a hazai könyvtárak, a gyűjtemények célközönségük, használatuk, hozzáférhetőségük, jellegük alapján, annyira indokolt a szakmai szerveződések színessége is. És ez nagyon jó dolog. Mert a kihívások minden oldalról jelentkeznek. Erősebbek és életképesebbek vagyunk, ha színesek vagyunk. Ha többnyelvűek, többszerepűek vagyunk. Ezért fel sem merül bennünk a szervezeti egységesülés gondolata, miközben egyre több szálon kapcsolódó együttműködésben fejtjük ki tevékenységünk mind nagyobb hányadát. Az IKSZ-szel – legutóbb 2012. április 17-én – közös elnökségi ülés keretében egyeztetettük a legfontosabb elképzeléseinket. Köztük például az ez év őszére tervezett Országos Könyvtárügyi Konferencia kezdeményezésének gondolatát. A partneri együttműködésben fontos, hogy lássuk, vetélytársak vagyunk, de nem ellenfelek. Az üzleti világtól ez különböztet meg bennünket. Míg ott egy autókereskedés a másikkal „farkasa”, a másiktól ugyanis az életlehetőséget veszi el adott esetben, addig a könyvtárügyben az egyik könyvtár a másikkal olvasót teremt. A mi rendszerünk tagjai bár vetélytársak – legyen is csak minőségre való törekvés mindenhol és lehessen minden olvasónak kedvenc könyvtára! –, de nem elszívják, hanem megművelik azt a talajt, ahol a könyvtári világ eredményei megteremnek. És ez érvényes a könyvtári szervezetekre is.

– *Ugyancsak a közelmúlt fejleménye, hogy két új szekciója is alakult az MKE-nek, a Jogi, illetve a Tudományos és Szakkönyvtári Szekció. Ebből arra következtethetünk, hogy differenciálódik, árnyalatosabbá válik az egyesület szakmai munkája, meg arra, hogy jobban kifejeződnek a rész-szakmai specialitások, az egyedi szempontok.*

– Ez pontosan így van. Az egyesület mozgásban van. A tagok számára az egyesület csak akkor jelenik meg valóságként megélhetően, ha az egyesület ott van a

szobájában, a könyvtárában, a városában, a megyéjében, ha az egyesület ott van a szakmai profilokban, a korosztályi kihívásokban, ha megélheti azt az élményt, hogy az egyesület „én” vagyok. Biztos vagyok benne, hogy a szekciók alakulása, esetleg megszűnése nem lezárult folyamat. A hamarosan megrendezésre kerülő győri Vándorgyűlésen például éppen a fiatalok szerveznek egy fórumot álláskeresésük, könyvtári elhelyezkedésük témájáról. Lehet, hogy a fórumozók szervezeti formát öltve is együtt maradnak? Nem tudom. De ha így lenne is, ez csak öröm. Az MKE tényleg a tagjaiból, a tagok kreatív ötleteiből, cselekvéseiből él, és ezeket ösztönzi is.

– *Szintén 2011-ben megalakult az MKE Tanácsa – ismét egy új szervezeti egység! Mi a feladata ennek a szervezetnek az egyesületen belül, miért volt szükség az elnökség mellett Tanácsot is alakítani?*

– Az MKE Tanácsa nagyon régóta működő szervezeti egység. 2011 nem a megalakulás, hanem a működés szempontjából jelent fordulópontot a Tanács életében. A szakosztályaink (nevezzük így most ezzel az átfogóbb névvel a területi szervezeteket és a szakterületi szekciókat) azért jöttek létre (jelen pillanatban a számuk: 30), hogy az egyesület fő céljainak ugyan megfelelő, ugyanakkor attól mégis elkülönülő, saját, azaz földrajzi vagy szakterületi lokalitással bíró elképzeléseiknek megfelelő munkához szervezeti keretet teremtsenek.

Az MKE szakosztályi tagolódása a hosszú évek alatt egy picit el is távolította egymástól a különböző szervezeteket. A működés a részek tevékenységének összegéből állt, de ez az összeg már nem hozott létre új minőséget. Erre éreztünk rá. Emiatt és persze a jogszabályi környezet változása, illetve előírásai miatt is indult el 2011-ben az a reform, ami azt célozza meg, hogy a szakosztályi tevékenységek és az elnökség tevékenysége nagyobb egymásra figyelés mentén valósuljon meg. A Tanács az egymásra figyelés szervezeti fóruma. A Tanács a munkája keretben elsősorban a véleményalkotás, az iránymutatás, a közösségi bölcsesség közvetítője szerepét tölti be. Közvetít, azaz mindkét irányba sugároz. A szakosztályokat informálja, de róluk is informál. Az elnökséget informálja, de az elnökségről is informál. És felelősen jeleníti meg az egész és egységes MKE-t, ami reményeink szerint több és más, mint a szakosztályok tevékenységének matematikai összesenje. A Tanács helyének, szerepének, súlyának megerősödése szükséges ahhoz, hogy a helyi és az országos rendezvényeinket, az érdekképviselőket, a kiténtetéseket, a képzéseket egyre inkább minden tagunk a magáénak érezhesse, és a Tanács szükséges ahhoz is, hogy az MKE elnöksége pedig az MKE teljességéről – tartalmi munkát és gazdálkodási tevékenységet egyaránt értve ezen – mindig aktuális, erős és érvényes képet sugározhasson.

– *Az MKE-n belül a területi és szakmai szervezetek mellett működnek munkacsoportok is, hogy csak néhányat említek, a stratégiaalkotó, a PR vagy a fejlesztési. Ez a megélt munkára, a munka intenzitásának növekedésére vall? Kérlek, mondj a munkacsoportokról, funkcióikról valamit! Különös tekintettel arra, hogy rövidesen új könyvtári stratégiát kell, kellene alkotni, hiszen a legutóbbi, a Portál Program 2013-ig érvényes.*

– A munkacsoportok létrehozása, működtetése egyszerre szolgálja a személyi ambíciókat és a szakmai érdekeket. Örömmel vesszük, ha tagjaink – valamely terü-

let szakértőjeként – egy munkacsoport keretében aktivitást fejtenek ki. Ez hozzásegíti őket a más helyről jövő információkhoz, kitágítja a világot, informálttá tesz. Segíti, hogy ráláthasson a munkacsoport tagja a téma aktuális kérdéseire, az azokra adott intézményi vagy szakterületi válaszokra. Egyre inkább érezzük, hogy a kérdéseket, a kérdések feldolgozását nem lehet – na, most van rá egy órámm, most megoldom – módon kezelni. Profi előkészítő, feldolgozó, ugyanakkor dokumentálható munkavégzésre van szükség. Ehhez a munkacsoport (mint munkaforma) jó szervezeti keretet biztosít. Munkacsoportjaink persze nem egyforma intenzitással dolgoznak, de hát a lehetőségeik, illetve az általuk képviselt téma aktualitása sem azonos. Most talán kulcsszerepbe került az a három frissen alakult munkabizottság, amely a PR, a stratégia és a szervezetfejlesztés kérdéseivel foglalkozik. Nagyon határozott és tárgyi eredményekben megmutatkozó tevékenységeket várunk tőlük. És eredmények már most vannak. Ilyen például a hírlevél. A PR munkabizottság tagjai saját szervezetüket hírlevél formában informálják a szervezeti életünk eseményeiről. A szervezetfejlesztési munkabizottság pedig motorja az alapszabály módosításának. Szervezeti megújításunk kérdése, beleértve a tagdíjreformot is, az év végén esedékes küldöttközgyűlés elé fog kerülni, és ezt is ez a munkabizottság készíti elő. A stratégiai munkabizottságtól pedig természetesen stratégiai munkaanyagokat várunk (szervezeti és szakmai kérdések kapcsán), éppen annak érdekében, hogy az a szakmai tervezési ív, ami az elmúlt évtizedben már jellemezte a könyvtári világot, s ami az MKE életére is jellemző volt, semmiképpen se törjön meg.

– *De még továbbmehetünk az MKE szervezeti rétegzettségét feltérképezve. Úgy tudom, most már alapítvány is segíti a munkátokat. Kérlek, mutasd be az Iformatika a nemzetvédelmi képzésben Alapítványt (INKA), s hogy miképpen és milyen célból kapcsolódik az egyesülethez.*

– Az INKA egy jól működő, oktatási-képzési profilú szervezet volt a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kezelésében. Az átalakuló egyetem az alapítvány további működésére, működtetésére már nem tudott lehetőséget biztosítani. Valójában az alapítványt működtető munkatársak kezdeményezésére indult el a gondolat, hogy az MKE átvenné-e az alapítvány alapítói jogát. Nem változna a tevékenység, a feladat, az alapítvány célja: továbbra is akkreditált képzéseket hirdetni, azaz oktatásszervezéssel, a tanfolyamok lebonyolításával foglalkozna. Ehhez a személyi és a tárgyi feltételek is biztosítottak, tehát terhet az MKE számára nem jelent, előnyökkel viszont járhat. Hiszen a képzés során használt, a képzési célokra beszerzett alapítványi eszközök az MKE képzési kapacitását erősítik, ezen célokra felhasználhatók. Egyelőre az alapítvány jogi bejegyzésénél tartunk. A működés, reméljük, eredményes és sikeres lesz. Ez megint egy olyan lépés volt az MKE részéről, ami reményeim szerint (a sakktáblás hasonlattal élve) pozíciófogást és hosszú távú eredményességet ígér.

– *Az utóbbi évek története természetesen nem csupán diadalmenet volt. Sok szó esett, sok kritikus észrevétel hangzott el a levelező listákon, blogokon és más fórumokon arról, hogy az MKE milyen szerepet tölt be a magyar könyvtáros társadalomban, hogy mennyire képes hallatni a hangját, milyen érdekérvényesítő képessége van. Meg aztán: a tagság létszáma stagnál és a korfájának koronája egyre terebélye-*

sedik, magyarán a tagság átlagéletkora növekszik. Történik például „fiatalítás” az MKE-ben?

– Természetesen ránk a társadalmi folyamatok éppen úgy érvényesek, mint bárki másra. Csökken Magyarország népessége. A fiatalok jelentős száma nem jut munkához, nem tud könyvtári munkavállaló sem lenni. Sokan mennek külföldre dolgozni. A különböző korosztályokban egyre nagyobb a szegény családokban született gyermekek száma. Élesedik és erősödik a jövőképre vonatkozó különbség az egygyermekes tehetős és a sokgyermekes, gyakran munkanélküliként élő családok fiataljai között. Ebben a helyzetben óriási a kihívás, és jelentős dolog lenne, ha e folyamatokkal ellentétben mi arról tudnánk beszámolni, hogy az MKE korfája nem terebélyesedő, hanem zsenge hajtásokkal teli képet mutató lenne. Ez nem megy. Az MKE szakmai szervezet. Tagjainak zöme könyvtáros vagy könyvtári dolgozó. Azt nem várhatjuk, hogy életkor vagy érdeklődés alapján válasszának bennünket. A munkavállalók szervezetbe tömörítése viszont célunk kell, hogy legyen. Azt gondolom, hogy van alapja annak a gondolatnak, ami a könyvtári dolgozókat nem a szakmai érdeklődése, területi lojalitása, hanem életkora alapján próbálja megfogni. Az életkor és a szokások (eszközhasználati, kommunikációs, nyelvi, együttműködési stb.) egyre markánsabban elkülönülnek egymástól. Ami jellemző a mai tinire, nem jellemző a 40 évesre és fordítva. Számomra egyébként minden korcsoport fontos. Azt gondolom, hogy nem a korcsoportba tartozók tényleges száma, az egyes korcsoporton belül a számosság mindenáron való növelése, hanem a korcsoportra jellemző szokások, gyakorlatok, értékek szervezeten belüli jelenléte, érvényesülése a kívánalom. És ebben az értelemben van nyitás a fiatalok felé. Beengedtük az MKE-be azokat a megjelenési formákat, amelyeket a fiatalokhoz köthetünk. Természetesen ez az út rögzös, a fiatalok el is mondanak bennünket lomha, nehezen mozduló, gyakorlatokat bebetonozó szervezetnek, amiben igazság is van, de hát erre történió reakcióként jelent meg belső kommunikációnkban a változásra törekvés, és ezért folyik a szervezetmegújító program. Azt azonban jó, ha közösen fogadjuk el, olyan MKE-t kell építenünk és működtetünk, ahol egyszerre és egy időben egymást kizáró szélsőségek nincsenek jelen. A valakinek jó megoldás nem lehet más számára elfogadhatatlan. Nekünk a mindenki számára használható, működtethető, elfogadható kell az MKE működésében és az érdekvérvényesítés során is pártolni. A változás ennek megfelelően – értelemszerűen – kiegyensúlyozott folyamat lehet.

– Jelentős változásokat élt és él át az ország ezekben az években. Nyugodtan mondhatjuk, hogy a nagy átalakítások korát éljük, és ebből természetesen a könyvtárak sem maradnak ki. Elegendő itt az önkormányzati törvényre utalni, amely a megyei könyvtárakat érinti. De említhetjük a Nemzeti Kulturális Alap teljes átalakítását is; ennek egyik következménye, hogy megszűnt az önálló könyvtári kuratórium és egy, a könyvtárakat, levéltárakat, múzeumokat együttesen támogató Közgűjtemények Kuratóriuma alakult. Hogyan lehet ilyen nagy átalakítások közepette érvényesíteni a könyvtárak, a könyvtárosok érdekeit?

– Úgy, ha nem bezárkózunk, hanem nyitunk a világra. Úgy, ha a könyvtárügyet nem könyvtárügyként, hanem társadalmi ügyként kezeljük és képviseljük. Úgy, ha nem katalógust akarunk építeni, ha nem digitalizálni akarunk, hanem ha hozzáférést kezdünk biztosítani a társadalom valamennyi tagja számára. Ha a szakmai

programjaink társadalmi folyamatokba ágyazottan valósulnak meg. Ha együttműködünk. Ha láttatni tudjuk, hogy a hozzánk irányított, ránk költött forrás más számára is hasznosul.

De hát már ezt tesszük! Ilyen szempontból az érvényes könyvtári stratégia példaértékű. Élére áll azoknak a társadalmi jelenségeknek, amelyek mögé a könyvtár észrevétlenül belopózhat. Azt gondolom az eredményességet, vagy annak hiányát ebben a vonatkozásban nem a cselekvési mód hibája, téves volta, hanem a cselekvő személy ügyessége, felkészültsége, alkata, habitusa határozza meg.

– *A nagy átalakítások bizony hátrányosan érintették a kulturális szférát, ide értve a források beszűkülését vagy a létszámleépítéseket is. Ilyen körülmények között milyen a könyvtáros társadalom hangulata? És a szűkülő feltételek mellett hogyan lehet a vállalt feladatoknak maradéktalanul eleget tenni? Hogyan lehet kevesebb pénzből, kisebb létszámmal, egzisztenciális gondokkal küszködő munkatársakkal emelkedő színvonalú könyvtári szolgáltatásokat nyújtani?*

– Ez egy nagyon nehéz és kemény kérdés. Semmiképpen sem szeretnék e tárgyban úgy nyilatkozni, hogy az érződhesen, nem fáj minden elvett forint, nem fáj minden leépített munkahely, elküldött munkatárs, könyvtárosnak fel nem vett fiatal élet. De fáj. És persze, hogy nem lehet kevés pénzből jót és sokat és gazdag színvonalat és tartós minőséget nyújtani. Persze, hogy nem. Ezzel együtt mégis azt mondom, nem erre a kérdésre, és nem erre a válaszra van szükség.

Az édesanya sem mérlegelhet. Ahogy szaporodik a család, megszületik az első, majd a második gyerek és a többi. Mondjuk, összesen hat gyerek. Vádolható-e a hatgyermekes anyuka azzal, hogy ő bizony az egyes gyermekére nem nyújt akkora figyelmet, mint az egygyermekes anyuka. Számonkérhető-e a hatgyermekes anyuka azért, hogyan lehet kevesebb pénzből, kevesebb idővel egyre több feladatot ellátni?

Azt gondolom, ez a logika teljes tévút. Miközben igaz az, hogy hat gyermek mellett egy gyermekre kevesebb idő esik (matematikailag), addig minden gyermeknek mégis meg kell kapnia a számára szükséges teljes ellátást. Az anya, ha jól csinálja, akkor képes is erre, mert ő szeretetet oszt, a szeretet pedig a résztvevők számával nemhogy szétosztódna, hanem megsokszorozza magát.

Azt gondolom, a kérdésfeltevésünkön nekünk is változtatni kell. A szűkülő feltételek nem lehetnek panaszaink alapjai (még ha magyarázzák is azokat). Az viszont nagy probléma, ha a forráshiány időszakában is látunk kidobott pénzt, látunk eljátszott lehetőségeket, átgondolatlan fejlesztést, érdekcsoport mentén támogatott haszontalan projekteket, rendezetlenséget, együttműködési hiányt. Ilyenkor kell vagy kellene szólnunk. Ehhez kell az egyesület.

– *Mint tudjuk, a könyvtári hálózat az ország legnagyobb, legkiterjedtebb kulturális intézményrendszere. Viszont a könyvtár szerepe, hagyományos funkciója, a társadalom életében elfoglalt pozíciója erősen változóban van – minderről rengeteget olvashattunk a szakmai és a nem szakmai orgánumban is. Mi lehet a könyvtár funkcióváltásainak sodrában az MKE vállalt szerepe? Hogyan tud segíteni az egyesület a könyvtárak szakmai helykeresésében?*

– Talán mindenki ismeri az úgynevezett IFLA-normákat. Az IFLA maga is egy könyvtáros szervezet. Mít tudott tenni? Kiadta az ajánlásait. Az MKE ugyan nem fogalmazott meg még ajánlásokat, a szakmai helykeresésben azonban a leg-

tágabb értelemben jelen van. Alapvetően azzal, hogy fórumot, lehetőséget biztosít szakmai kérdések megtárgyalására akár helyben, regionális vagy országos szinten. Képviselőinkkel jelen vagyunk bizottságokban, fórumokon, kuratóriumokban. Legfrissebb felkérésünk az UNESCO kulturális szakbizottságától érkezett, ahova tagot delegálhattunk. Azt gondolom, hogy a vándorgyűlés, a hagyományos nagyrendezvények (helyismereti, zenei, műszaki szekciós konferenciák), de a számos kisebb szakmai fórum is ezt a célt szolgálja.

– *Végül egy ismert, sőt közhelyes riporter fordulattal azt kérdezem meg: mi lenne a könyvtárakra, a könyvtárosokra és az egyesületre nézve az a bizonyos három mesebeli kívánságod?*

– Az tapasztaltam, hogy nemcsak szidással, nemcsak veréssel, gúnnyal, hanem dicsérettel is lehet a dolgokon változtatni. Elsőnek azt kívánnám, hogy mindazok, akik az MKE-t változtatni szeretnék, próbálják meg ennek ezt a hatásos módját.

A második kívánságom a példaképeinkről szól. Vannak tiszteletre méltó kezdeményezések egy-egy kiemelkedő személy életének, életútjának elhunyt utáni gondozására, de ez talán még kevés. Ráadásul az MKE honlapján ezekről szinte semmit sem lehet látni, tudni. Örülnék, ha lenne erőnk egy könyvtáros arcképcsarnok, példaképtár létrehozására, ahová valóban a legjobbak bekerülhetnének. De legjobban annak örülnék, ha minden könyvtárosnak lenne könyvtáros példaképe is.

A harmadik kívánságom ötvözi a kettőt. Ha valóban tiszteled apádat, s szavaiddal valóban képes vagy dicsérni, dicsérve változtatni, akkor a beszéded tiszta lesz és érthető. Tiszta és érthető beszédet kívánok mindannyiunknak.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

(Az interjú 2012. május 16-án készült.)